

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 222.431 van 8 februari 2013
in de zaak A. 206.554/IX-7823**

In zake : Dirk VAN LATHEM
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Koen De Puydt
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Wolvengracht 38 bus 2
 bij wie woonplaats wordt gekozen
 en
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Annelies Croonenberghs
 kantoor houdend te 1000 Brussel
 Kruitmolenstraat 27

tegen :

de AUTORITEIT VOOR FINANCIËLE DIENSTEN EN
MARKTEN (FSMA)
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Dirk Lindemans en Aube Wirtgen
kantoor houdend te 1000 Brussel
Keizerslaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 4 oktober 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissingen van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van 21 augustus 2012 en 2 oktober 2012, houdende de schrapping van Dirk Van Lathem uit het register van verzekerings- en herverzekeringstussenpersonen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 221.127 van 22 oktober 2012 werd de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid bevolen van de tweede bestreden beslissing, de vordering werd verworpen voor het overige.

De verzoeker en de verwerende partij hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 januari 2013.

Staatsraad Daniël Moons heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Koen De Puydt, die verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Dirk Lindemans, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Walter Van Noten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feitelijke gegevens van de zaak zijn weergegeven in het arrest nr. 221.127 van 22 oktober 2012.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

4. In het arrest nr. 221.127 van 22 oktober 2012 werd in verband met de ontvankelijkheid van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid het volgende overwogen:

“In zoverre de verzoeker de schorsing vordert van de beslissing van 21 augustus 2012 om zijn inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen te schrappen, stelt de Raad van State vast dat de beslissing van 2 oktober 2012 in de plaats gekomen is van de beslissing van 21 augustus 2012, zodat de vordering zonder voorwerp is in zoverre zij tegen de laatstgenoemde beslissing gericht is”.

5. In zijn verzoek tot voortzetting van de rechtspleging erkent de verzoeker dat de beslissing van 2 oktober 2012 in de plaats gekomen is van de oorspronkelijke beslissing van 21 augustus 2012, die als gevolg van de devolutieve werking van het administratief beroep uit het rechtsverkeer is verdwenen. Hij betoogt evenwel dat de verwerende partij in haar beslissing van 2 oktober 2012 vermeld heeft dat de beslissingen van 21 augustus 2012 en van 2 oktober 2012 administratieve rechtshandelingen zijn waartegen bij de Raad van State een beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld. Volgens de verzoeker blijkt hieruit dat de verwerende partij met voornoemde passus van het tussenarrest geen rekening houdt, zodat hij het risico loopt dat zij bij een eventuele vernietiging van de beslissing van 2 oktober 2012 haar beslissing van 21 augustus 2012 opnieuw in de plaats zal stellen en alsnog tot zijn schrapping zal overgaan.

6. Uit het feit dat de verwerende partij aan de verzoeker verkeerdelijk heeft meegedeeld dat de beslissing van 21 augustus 2012 een administratieve rechtshandeling is waartegen bij de Raad van State een beroep tot

nietigverklaring kan worden ingesteld, kan niet worden afgeleid dat de verwerende partij, in strijd met wat desbetreffend werd beslist in het tussenarrest, van oordeel zou zijn dat zij in geval van vernietiging van de beslissing van 2 oktober 2012 zou kunnen terugvallen op haar beslissing van 21 augustus 2012 om de verzoeker uit het register van verzekeringstussenpersonen te schrappen.

Bijgevolg is het beroep tot nietigverklaring enkel ontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de beslissing van 2 oktober 2012 van de verwerende partij.

V. Onderzoek van het eerste onderdeel van het eerste middel

Standpunt van de partijen

7. In het eerste onderdeel van het eerste middel voert de verzoeker aan dat het beginsel van de redelijke termijn werd geschonden. Hij betoogt in essentie wat volgt:

- De bestreden beslissing wordt verantwoord op basis van feiten die de toenmalige CBFA reeds in haar schrijven van 18 juni 2009 heeft vermeld, en die als basis dienen om op 4 mei 2010 de inschrijving van de verzoeker in het register van bank- en beleggingsdiensten te weigeren. Het directiecomité van de verwerende partij heeft in de beslissingen van 21 juni 2012, 21 augustus 2012 en 2 oktober 2012 geen nieuwe onrechtmatige handelingen gepleegd door de verzoeker, vastgesteld.
- Met betrekking tot de in aanmerking genomen feiten heeft de verzoeker op 7 mei 2010 een termijn van één maand gekregen om een repliek op de aangevoerde ongeschiktheid en professionele onbetrouwbaarheid te formuleren.
- Op 9 juni 2010 antwoordde hij, maar nadien bleef de verwerende partij stilzitten.
- Precies omdat er in de wet van 27 maart 1995 betreffende de verzekerings- en herverzekeringsbemiddeling en de distributie van verzekeringen (hierna: de wet

van 27 maart 1995) geen termijnen worden bepaald, diende de verwerende partij “binnen afzienbare tijd” volgend op het antwoord van de verzoeker van 9 juni 2010 een beslissing te nemen.

- De verwerende partij kan het arrest nr. 213.255 van 16 mei 2011 van de Raad van State niet inroepen om het lange uitblijven van een beslissing inzake de schrapping van de verzoeker als verzekeringstussenpersoon te verantwoorden. De inschrijving in het register van de tussenpersonen in bankzaken die werd beoordeeld in het voornoemde arrest, en de inschrijving in het register van de tussenpersonen inzake verzekeringen betreffen immers twee onderscheiden procedures en twee verschillende inschrijvingen. Dit gegeven is cruciaal en toont aan dat de redelijke termijn om een beslissing te nemen in deze zaak door de verwerende partij werd geschonden.
- Na het voornoemde arrest heeft de verwerende partij nog zeven maanden gewacht om de verzoeker bij brief van 16 december 2011 op de hoogte te brengen van het feit dat hij opnieuw het voorwerp van een onderzoek uitmaakt in het kader van zijn inschrijving als zelfstandig verzekeringsagent.
- In de hypothese dat de feiten, die aanleiding gaven tot de weigering van herinschrijving als tussenpersoon in bank- en beleggingsdiensten, doorwerken naar de beoordeling van de inschrijving van de verzoeker als verzekeringstussenpersoon, had de verwerende partij deze feiten onmiddellijk nadat ze haar bekend waren moeten inroepen en een beslissing moeten nemen na het antwoord van 9 juni 2010 van de verzoeker, aangezien de inschrijving als zelfstandig bankagent en als zelfstandig verzekeringsagent twee verschillende procedures zijn.

8. De verwerende partij antwoordt in essentie als volgt:

- De verwerende partij heeft ononderbroken haar onderzoek gevoerd, nadat de verzoeker op 18 juni 2009 en op 7 mei 2010 was gewaarschuwd voor de gevolgen van zijn handelingen, niet enkel voor zijn aanvraag om inschrijving in het register van tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten, maar ook voor zijn inschrijving in het register van verzekeringstussenpersonen.

- De verwerende partij mocht, als voorzichtig handelende overheid, het arrest nr. 213.255 van 16 mei 2011 van de Raad van State afwachten, omdat dezelfde feiten relevant kunnen zijn voor de professionele betrouwbaarheid van de verzoeker als verzekeringstussenpersoon. Het arrest werd de verwerende partij ter kennis gebracht op 20 mei 2011. Na de zomervakantie van 2011 bereikten diverse mededelingen over de activiteiten van de verzoeker de verwerende partij. Zij heeft deze nieuwe elementen onderzocht, aan de tegenspraak van de verzoeker onderworpen, maar uiteindelijk beslist dat er geen gevolg aan diende te worden gegeven. Bijgevolg werden enkel de oude gegevens nog in aanmerking genomen.
- Volgens de verzoeker zou de verwerende partij de redelijke termijnvereiste niet hebben geschonden als zij die nieuwe feiten wel in aanmerking had genomen. Door die te verwerpen zou de redelijke termijnvereiste wel geschonden zijn. Dit laatste toont overduidelijk aan dat het standpunt van de verzoeker niet kan worden bijgevalen, omdat het berust op een foutieve redenering, die blijkbaar wordt beaamd in het schorsingsarrest.
- De redelijke termijn eis heeft te dezen betrekking op het verloop van de procedure en niet op de “ouderdom” van de ingeroepen feiten. De procedure van eventuele schrapping in het register van de verzekeringstussenpersonen kon maar zinvol worden geactiveerd na het arrest van de Raad van 16 mei 2011. Pas dan was er voldoende zekerheid over het bestaan van feiten die een bestuurlijke maatregel rechtens konden verantwoorden.
- Anders dan in het schorsingsarrest wordt gesteld, werkt de aantasting van de professionele bekwaamheid in bankzaken niet automatisch door naar de inschrijving in het register van verzekeringstussenpersonen. Laakbare feiten die de professionele betrouwbaarheid voor de werkzaamheid in bank- en beleggingsdiensten aantasten, werken weliswaar door naar de werkzaamheid in de verzekeringssector, maar leiden niet zonder meer tot eenzelfde conclusie. Die doorwerking heeft maar concrete gevolgen en veronderstelt een afzonderlijk onderzoek van de aantasting van de professionele betrouwbaarheid vereist in die laatste sector. De verwerende partij heeft zich als een zorgvuldige overheid gedragen door een apart onderzoek te voeren en haar beslissing inzake

bankbemiddeling niet blindelings te laten doorwerken voor de inschrijving als verzekeringstussenpersoon.

- Gelet op de uitdrukkelijke doelstelling van de wet van 27 maart 1995, zoals bepaald in artikel 1bis, mag van de verwerende partij een prompt optreden worden verwacht wanneer zij onregelmatigheden vaststelt die tegen het uitdrukkelijk doel van de wet ingaan. Aangezien het toezicht van de verwerende partij tot doel heeft de rechten te beschermen van de verzekeringnemers, van de verzekerden en van derden die betrokken zijn bij de uitvoering van verzekeringsovereenkomsten, rijst de vraag welk belang de verzoeker kan hebben bij het aanvoeren van het beweerde overschrijden van de redelijke termijn waarbinnen een administratieve maatregel diende te worden getroffen. Uit de wet van 27 maart 1995 blijkt immers dat alleen verzekeringnemers en derden zich op de bescherming van de wet kunnen beroepen en er belang bij kunnen hebben aan te klagen dat de verwerende partij te lang gewacht heeft met het treffen van maatregelen wanneer zij onregelmatigheden heeft vastgesteld die tegen het doel van de wet ingaan.
- In zoverre de verzoeker zou beweren dat het bestuur hem niet langer dan nodig in het ongewisse mocht laten, moet worden opgemerkt dat de verwerende partij van meet af aan duidelijk gesteld heeft dat de feiten die ten grondslag lagen aan de beëindiging van de agentuurovereenkomst met de NV ING België zijn geschiktheid en professionele betrouwbaarheid als verzekeringstussenpersoon in het gedrang konden brengen.
- In het schorsingsarrest wordt bovendien ten onrechte overwogen dat de bestreden beslissing te vergelijken is met een tuchtzaak tegen een ambtenaar. De bestreden beslissing is immers niet te beschouwen als een sanctie, maar als een administratieve maatregel ter beveiliging van de verzekeringnemers, de verzekerden en de betrokken derden. De schrapping van de verzoeker uit het register van de verzekeringstussenpersonen is een toepassing van artikel 13bis van de wet van 27 maart 1995, dat deel uitmaakt van hoofdstuk III “Organisatie van het toezicht en administratieve maatregelen” van de wet, waarna hoofdstuk IV “Sancties” volgt. De bestreden beslissing wordt dus door de

wetgever beschouwd als een administratieve maatregel en niet als een sanctie. Bijgevolg kan niet naar analogie met het tuchtrecht worden geredeneerd.

- In ieder geval legt de verzoeker niet uit wat dan wel het gevolg zou zijn van het overschrijden van de redelijke termijn. De verzoeker besluit niet tot bevoegdheidsverlies. Ook in het strafrecht leidt het overschrijden van de redelijke termijn, anders dan het overschrijden van de verjaringstermijn, niet tot het verval van de strafvordering. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat de verzoeker geen schade heeft geleden door de beweerde overschrijding van de redelijke termijn, aangezien hij zijn activiteiten als verzekeringstussenpersoon langer heeft kunnen uitoefenen. Wordt de benadering van het overschrijden van de redelijke termijn in het strafrecht doorgetrokken naar de behandeling van een zaak van bestuurlijke handhaving, dan volgt daaruit dat het overschrijden van de redelijke termijn niet hoeft te leiden tot het verlies van de bevoegdheid om nog handhavend op te treden. Dat overschrijden van de redelijke termijn zou dan enkel in aanmerking kunnen worden genomen bij het bepalen van de maatregel die moet worden genomen bij de vaststelling dat de professionele betrouwbaarheid niet meer blijkt te zijn gewaarborgd. Maar dan dient ook rekening gehouden te worden met het feit dat de wet van 27 maart 1995 de verwerende partij ertoe verplicht om handhavend op te treden en dat zij bij de vaststelling dat de professionele betrouwbaarheid niet meer is gewaarborgd, de schrapping moet bevelen.
- De beslissing om de inschrijving van de verzoeker in het register van de verzekeringstussenpersonen te schrappen steunt uitdrukkelijk op het gegeven dat de verzoeker niet voldoet aan de vereisten bedoeld in artikel 10, eerste lid, 2°bis, van de wet van 27 maart 1995. Die bepaling werd in de wet van 27 maart 1995 ingevoegd bij wet van 22 februari 2006 die de omzetting in het Belgisch recht tot doel had van de Europese Richtlijn 2002/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 9 december 2002 betreffende verzekeringsbemiddeling. De wetgever heeft de verwerende partij – ter vrijwaring van de betrouwbaarheid van de sector – opgedragen om te onderzoeken of een persoon die om een inschrijving in het register van verzekeringstussenpersonen verzoekt of die deze inschrijving wenst te behouden een voldoende geschiktheid en

professionele betrouwbaarheid bezit. Gezien de op de verwerende partij rustende wettelijke verplichting om handhavend op te treden, waarbij zij bij de vaststelling dat de professionele betrouwbaarheid niet meer gewaarborgd is, na een aanmaning tot inregelstelling, de schrapping moet bevelen, en gezien de bijzondere belangen die te dezen op het spel staan, met name de bescherming van de rechten van de verzekeringnemers, de verzekerden en de derden die betrokken zijn bij de uitvoering van verzekeringsovereenkomsten en het vertrouwen dat deze personen in een verzekeringstussenpersoon moeten kunnen stellen, moet worden besloten dat de beweerde schending van de redelijke termijn geen bevoegdheidsverlies tot gevolg kan hebben. Om die reden is de verwerende partij het niet eens met de stelling in het schorsingsarrest dat het in de eerste plaats aan haar toekwam om in haar beslissing te overwegen wat de gevolgen zouden zijn van de overschrijding van de redelijke termijn.

Beoordeling

9. Het middel ontleend aan de schending van de redelijke termijn werd in het arrest nr. 221.127 van 22 oktober 2012 ernstig bevonden op grond van de volgende overwegingen:

“9. Wanneer geen bepaling zulks uitdrukkelijk voorschrijft, dient de overheid krachtens een beginsel van behoorlijk bestuur binnen een redelijke termijn uitspraak te doen over aangelegenheden waardoor de betrokkene ernstig in zijn belangen kan worden geschaad. Het redelijk karakter van de termijn moet telkens worden beoordeeld aan de hand van de concrete gegevens van de zaak, zoals de complexiteit ervan, het gedrag van de betrokkene en het gedrag van de overheid.

10. In onderhavige zaak wordt als bijzonder beoordelingselement rekening gehouden met het feit dat de bestreden beslissing rechtstreeks ingrijpt op de economische activiteit van de verzoeker wegens vastgestelde tekortkomingen die hem persoonlijk worden aangerekend. In die zin is de bestreden beslissing te vergelijken met een tuchtzaak tegen een ambtenaar, waarbij aangenomen wordt dat het bestuur de betrokkene niet langer dan strikt noodzakelijk in het ongewisse mag laten.

In de huidige zaak blijkt dat de feiten waarop de schrapping van de inschrijving steunt reeds in juni 2009 voluit bij de CBFA bekend waren. Op 18 juni 2009 wordt hem immers, samen met de mededeling dat hij geschrapt is uit het register der tussenpersonen in bank- en beleggingsdiensten, verwittigd dat hij zich ‘binnen de vijftien dagen’ moest verantwoorden in het kader van

zijn professionele geschiktheid met betrekking tot zijn inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen.

Het bestuur heeft na het verstrijken van die termijn niet gehandeld. Het blijkt het dossier van de verzoeker slechts opnieuw ter hand genomen te hebben nadat -in november 2009- de verzoeker een vraag tot wederinschrijving in het register van tussenpersonen in bankzaken had ingediend en nadat het op 4 mei 2010 besloten had die herinschrijving te weigeren. Aldus werd, na bijna een jaar inertie, op 7 mei 2010 aan de verzoeker opnieuw gevraagd zich te verantwoorden met het oog op een beslissing over zijn inschrijving als verzekeringstussenpersoon.

Ingaande op de aanmaning van 7 mei 2010 heeft de verzoeker een antwoord bezorgd op 9 juni 2010.

11. De verwerende partij heeft, na het wederopstarten van de schrappingsprocedure, opnieuw gedurende geruime tijd geen initiatief genomen om dat dossier af te werken. Pas met een brief van 16 december 2011 wordt aan de verzoeker medegedeeld dat het onderzoek wordt voortgezet. Nochtans wist de verwerende partij dat de verzoeker zijn activiteiten als verzekeringstussenpersoon voortzette.

12. In de bestreden beslissing, die uiteindelijk slechts op 2 oktober 2012 genomen wordt, verwijst de verwerende partij naar de noodzaak om de uitspraak van de Raad van State over de betwisting aangaande de inschrijving van de verzoeker in het register van de tussenpersonen in bankzaken af te wachten, aangezien ook die beslissing steunde op de beoordeling van de professionele bekwaamheid.

Dat argument gaat niet op. Niet alleen heeft de FSMA nooit aan de verzoeker meegedeeld dat zij de tegen hem opgestarte procedure van schrapping uit het register van de verzekeringstussenpersonen wenste te schorsen zolang de Raad van State geen uitspraak gedaan had en heeft zij de verzoeker ook geenszins belemmerd zijn verzekeringsactiviteiten voort te zetten, de omstandigheid dat de tekortkoming aan de professionele bekwaamheid van de verzoeker in bankzaken in betwisting was, mocht voor haar hoe dan ook geen reden zijn om het onderzoek van de inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen stop te zetten omdat de beoordeling, ook al ging het om hetzelfde feit, toch een verschillend dossier betreft en omdat, in de visie van het bestuur, de feiten vaststonden en zij op dezelfde wijze de beoordeling van de professionele bekwaamheid in verzekeringszaken (en) in bankzaken bepaalden. Dergelijk uitstel van het besluitvormingsproces staat overigens haaks op het doel van de wet van 27 maart 1995, die erop gericht is de rechten te beschermen van de verzekeringnemers, van de verzekerden en van derden die bij de uitvoering van verzekerings- en herverzekeringscontracten betrokken zijn, zodat ook vanuit dat oogpunt van het FSMA een prompt optreden mag verwacht worden wanneer het onregelmatigheden vaststelt die tegen dat doel ingaan.

13. De verwerende partij heeft, na kennisneming van het arrest van de Raad van State op 20 mei 2011, nog tot 16 december 2011 gewacht om de procedure van schrapping in het register van de verzekeringstussenpersonen te activeren en om met name een bijkomend onderzoek naar bepaalde inbreuken te voeren. Evident kan aan de verwerende partij niet worden verweten dat zij een

onderzoek heeft gevoerd naar inbreuken die haar nieuw ter ore zijn gekomen, maar dat onderzoek heeft niet tot resultaat geleid. Bovendien neemt dit niet weg dat de verwerende partij geen deugdelijke verantwoording verstrekt voor het feit dat zij, in haar visie dat de aantasting van de professionele bekwaamheid in bankzaken automatisch doorwerkte naar de inschrijving in het register der verzekeringstussenpersonen, niet spoedig na de kennisneming van de feiten die uiteindelijk ten laste van de verzoeker in aanmerking zijn genomen, diens toestand met betrekking tot zijn inschrijving in het register van de verzekeringstussenpersonen heeft bepaald.

14. De gegevens waarover de Raad van State thans beschikt wijzen erop dat de verwerende partij na de kennisneming van de feiten die de schrapping van de verzoeker uit het register van de tussenpersonen inzake verzekeringen konden verantwoorden, niet alles in het werk gesteld heeft om hem binnen de kortst mogelijke termijn klaarheid te bieden. Mede in acht genomen de bijzondere belangen die de verwerende partij voorhoudt te moeten beschermen, heeft de verwerende partij duidelijk de redelijke termijn-eis niet nageleefd.

15. In haar nota stelt de verwerende partij dat de overschrijding van de redelijke termijn er niet noodzakelijk toe leidt dat de FSMA haar bevoegdheid verliest om sanctionerend op te treden.

Gesteld dat dit inderdaad het geval zou zijn, dan kwam het in eerste instantie aan de FSMA toe om duidelijk te maken welk concreet gevolg hier aan het overschrijden van de redelijke termijn diende gekoppeld te worden. In de bestreden beslissing heeft de verwerende partij zich echter niet over die vraag uitgesproken, maar ontkent zij dat de redelijke termijn overschreden werd.

16. In zoverre de verzoeker de schending van de redelijke termijn-eis aanvoert, is het middel ernstig”.

10. De Raad van State bevestigt de voormelde overwegingen in het kader van het thans voorliggende beroep tot nietigverklaring en voegt daar nog het volgende aan toe, in antwoord op een aantal specifieke argumenten die de verwerende partij aanvoert in haar memorie van antwoord en in het pleidooi van haar raadsman.

11. Volgens de verwerende partij kan de schrapping van de verzoeker niet vergeleken worden met een tuchtzaak, maar gaat het blijkens artikel 13bis van de wet van 27 maart 1995 om een administratieve maatregel ter beveiliging van de verzekeringnemers, de verzekerden en de betrokken derden, zodat de verplichting om binnen een redelijke termijn te beslissen niet op dezelfde wijze geldt en de verzoeker er zelfs geen belang bij heeft om de schending van de redelijke termijn-eis aan te voeren. Zij betoogt tevens dat de verzoeker niet uiteenzet wat het gevolg moet zijn van de miskenning van de redelijke termijn-eis:

hij heeft geen schade geleden door het uitblijven van de beslissing en aangenomen dat het uitblijven van de beslissing van invloed zou kunnen zijn op de aard van de maatregel die wordt opgelegd, wordt vastgesteld dat de wet van 27 maart 1995 het bestuur verplicht om, in geval de professionele betrouwbaarheid is teloorgegaan, handhavend op te treden en dit alleen kan door de schrapping van de inschrijving te bevelen.

12. De omstandigheid dat de schrapping uit het register door de wet ingevoerd is om de belangen van voornoemde categorieën te beschermen belet niet dat de verwerende partij de verzoeker gesanctioneerd heeft voor zijn persoonlijke gedraging, dat vanuit dat oogpunt de schrapping van zijn inschrijving vergelijkbaar is met een tuchtstrafbeslissing en dat hij aldus aanspraak kan maken op dezelfde rechtsbescherming als iemand die tuchtrechtelijk gesanctioneerd wordt, omdat de bestreden beslissing rechtstreeks ingrijpt op zijn enige economische activiteit die hij nog ontwikkelt, nu definitief vaststaat dat hij niet langer een zelfstandig bank-agent is en dat hij bijgevolg het recht heeft om binnen een redelijke termijn een eindbeslissing te verkrijgen in de tegen hem aanhangig gemaakte zaak. De omstandigheid dat de wet gericht is op de bescherming van de rechten van derden versterkt alleen maar die verplichting en ook het algemeen belang is hiermee gediend. Dat de verzoeker door het uitblijven van een beslissing langer zijn activiteit heeft kunnen uitoefenen, ontnemt hem geenszins het vereiste belang bij het middel, omdat dit erin bestaat vastgesteld te zien dat de verwerende partij, door het verstrijken van de tijd, de onregelmatigheid die hij begaan heeft niet meer kan sanctioneren.

13. De verwerende partij bepleit dat de redelijke termijn-eis in het geval van de schrapping uit het register van de verzekeringstussenpersonen niet geldt, aangezien zij, rekening houdend met het normdoel van de wet, verplicht is om de schrapping te bevelen en dus enkel die maatregel kan opleggen en dat de schending van de redelijke termijn niet leidt tot bevoegdheidsverlies.

Die argumenten zijn evenwel niet deugdelijk: zoals gezegd versterkt het door de wet beoogde doel de verplichting van de verwerende partij om zonder verwijl over de schrapping een uitspraak te doen; de omstandigheid dat uitsluitend een schrapping kan worden opgelegd heeft tot gevolg dat het overschrijden van de redelijke termijn tot bevoegdheidsverlies leidt.

14. De verwerende partij verwijst naar de omstandigheid dat de verzoeker zelf nooit geïnformeerd heeft naar de stand van het onderzoek; volgens haar had hij haar moeten aanmanen of aanschrijven om de zaak te bespoedigen. Die redenering wordt niet gevolgd. Immers, de verwerende partij kan het nakomen van haar verplichting om het onderzoek tegen de verzoeker voortgang te laten vinden niet laten afhangen van een initiatief van de verzoeker. Zij kan hoogstens aan de verzoeker tegenwerpen dat hij wetens en willens het besluitvormingsproces vertraagd heeft. Maar van een dergelijke tekortkoming levert zij geen bewijs; de verzoeker blijkt integendeel steeds tijdig gevolg gegeven te hebben aan de vragen die hem werden gesteld, waarop hij telkens schriftelijk heeft geantwoord.

15. Het bevoegdheidsverlies door het verstrijken van de redelijke termijn om te beslissen heeft evident alleen betrekking op het sanctioneren van feiten die te ver in het verleden liggen om nog rechtsgeldig te kunnen worden aangevoerd.

16. Het middel, geput uit de schending van de redelijke termijn-eis, is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten van 2 oktober 2012 waarbij de inschrijving van Dirk Van Lathem in het register van verzekerings- en herverzekerings-tussenpersonen wordt geschrapt.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 8 februari 2013, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Bert Thys,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

André Vandendriessche